

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ МИКОЛАЇВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

09 серпня 2018 р.

№ 16-ріш

Справа №1-26.215/55-2017

Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – відділення, територіальне відділення), розглянувши матеріали справи №1-26.215/55-2017, яка стосується ознак вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції **виконавчим комітетом Миколаївської міської ради** (код ЄДРПОУ 39904132), передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме: антиконкурентні дії органу місцевого самоврядування шляхом прийняття рішення, яке може призвести до обмеження конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

(1) Антиконтурентні дії органу місцевого самоврядування, які стосуються ринку послуг з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації у багатоповерхових будинках, що надаються суб'єктами господарювання у місті Миколаєві.

2. ВІДПОВІДАЧ У СПРАВІ

(2) Виконавчий комітет Миколаївської міської ради (код ЄДРПОУ 04056612, юридична адреса: 54001, Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 20).

(3) Згідно положень статті 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчий комітет Миколаївської міської ради є **органом місцевого самоврядування**, який створений Миколаївською міською радою з метою здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування.

(4) Відповідно до частини 5 статті 51 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», очолює виконавчий комітет сільської, селищної, міської ради відповідно сільський, селищний, міський голова, районної у місті ради - голова відповідної ради.

(5) Органи місцевого самоврядування відповідно до статті 16 цього Закону є **юридичними особами** і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

(6) Відповідно до статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, **приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.**

(7) Згідно частини першої статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», **акти** ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, **виконавчого комітету** сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є **обов'язковими для виконання** всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(8) Розгляд справи розпочато за власною ініціативою розпорядженням адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 28.09.2017 № 55-р за ознаками порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції" - антиконкурентні дії органу місцевого самоврядування шляхом прийняття рішення, яке може призвести до обмеження конкуренції.

(9) У ході розгляду справи територіальним відділенням на адресу відповідача направлялися вимоги з метою одержання інформації (пояснень, документів), необхідної для встановлення фактичних обставин справи та надання їм правильної юридичної оцінки, як то передбачено пунктом 23 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 червня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами).

(10) Миколаївським обласним територіальним відділенням АМКУ, на виконання доручення Голови Комітету № 12-01/2382 від 04.04.2017 щодо проведення дослідження ринку послуг з технічного обслуговування та ремонту ліфтів і систем диспетчеризації будинків житлового фонду, підприємств, установ та організацій в м. Миколаєві та Миколаївській області, а також доступу суб'єктів господарювання на цей ринок, на предмет дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, протягом 2017 року здійснювалося відповідне дослідження цього товарного ринку.

(11) Даному дорученню передувало звернення до центрального апарату Комітету народних депутатів України Ільюка А.О. та Підберезника В.І. від 21.03.2017р. № 87-03/326-8-6с, у яких піднімалися проблемні питання щодо можливого порушення конкурентного законодавства підприємствами, які надають послуги з технічного обслуговування ліфтів у м. Миколаєві.

(12) Дослідження ринку проводилося територіальним відділенням на підставі пункту 12 частини першої статті 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», підпункту 10 пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2011 за № 291/5482, з урахуванням нормативних положень Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(13) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» **державна політика у сфері розвитку економічної**

конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, в тому числі, органами місцевого самоврядування.

(14) Отже, дія Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на діяльність виконавчого комітету Миколаївської міської ради з реалізації державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції.

(15) Згідно положень підпункту 2 пункту "а" статті 28 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні послуги належить до повноважень **виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.**

(16) У відповідності з частиною першою статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчим органом сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради є **виконавчий комітет ради**, який утворюється відповідною радою на строк її повноважень. Згідно частини другої цієї статті Закону, виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади – також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.

(17) У розумінні Закону України "Про житлово – комунальні послуги", послуга з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій є комунальною послугою.

(18) Наказом Держжитлокомунгоспу України від 10.08.2004 №150, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.08.2004 за № 1046/9645, затверджено примірний перелік послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та послуг з ремонту приміщень, будинків, споруд. Розділ 1 цього Переліку містить послуги, які належать до послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій та послуг з ремонту приміщень, будинків, споруд. Згідно пункту 1.1 розділу 1 *утримання ліфтів* відноситься до зазначених послуг (підпункт 1.1.17).

(19) Відповідно до Порядку формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги», *витрати з технічного обслуговування ліфтів, витрати з обслуговування систем диспетчеризації (підтримання в робочому стані систем у ліфті, на вході до ліфта та на робочому місці диспетчера), витрати з поточного ремонту, витрати з енергопостачання для ліфтів включаються до складу тарифу на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.*

(20) Порядок технічного обслуговування та ремонту ліфтів регламентується, зокрема, Положенням про систему технічного обслуговування та ремонту ліфтів в Україні, затвердженим наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 10.04.2000 р. N 73 (далі – Положення).

(21) Відповідно до пункту 1.1 цього Положення, система експлуатації, технічного обслуговування та ремонту ліфтів регламентує основні положення з утримання ліфтів у справному технічному стані, забезпечення їх безперебійної, безпечної роботи, а також визначає взаємовідносини між спеціалізованою організацією та власниками ліфтів.

(22) Згідно п. 1.2 Положення, **до системи технічного обслуговування та ремонту ліфтів належить комплекс взаємопов'язаних робіт попереджувального характеру, які виконуються в плановому порядку з метою забезпечення дієздатності ліфтів.**

(23) Положенням також встановлено, що **спеціалізовані організації** в роботі керуються технічною документацією заводів-виробників ліфтів, вимогами Правил будови і безпечної експлуатації ліфтів (ПББЕЛ), "Правил устроювання електроустановок" (ПУЗ),

Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів (ПБЕЕС), "Правил технической эксплуатации электроустановок потребителей" (ПТЭЭП), технологічними процесами і інструкціями на окремі види робіт, а також цим Положенням.

(24) Виконання Положення є обов'язковим для **всіх власників ліфтів** незалежно від їх відомчого підпорядкування і **спеціалізованих організацій**, які виконують технічне обслуговування і ремонт ліфтів (п.1.4).

(25) За приписами пункту 1.5 Положення, роботи з технічного обслуговування та ремонту ліфтів можуть виконувати тільки ті спеціалізовані організації, які мають *дозвіл органів Держнаглядохоронпраці України на виконання цих робіт*.

(26) Згідно п.2.4, система технічного обслуговування та ремонту ліфтів передбачає виконання за графіком робіт з метою забезпечення безперебійної, безпечної роботи ліфтів, а також запобігання передчасного спрацювання обладнання і підтримання їх належного технічного стану.

(27) Система технічного обслуговування та ремонту ліфтів складається з регламентних робіт (РР), місячних (МР), кварталних (КР) ремонтів

(28) *Регламентні роботи* - проводиться перевірка технічного стану, усунення дрібних пошкоджень, прибирання ліфтів. До складу регламентних робіт входять обходи та огляди, кількість яких регламентується ПББЕЛ та спеціалізованою організацією.

(29) *Місячні ремонти* - проводиться перевірка дієздатності і забезпечення безпечної роботи ліфтів, перевірка і, за необхідності, регулювання всіх вузлів і ланцюгів безпеки, виявлення і заміна вузлів і деталей, які зносились і не можуть забезпечити надійну роботу ліфтів, прибирання порталів дверей шахти, машинних приміщень, прямиків від забруднення та сміття і інші роботи, які передбачені технологічним процесом.

(30) *Квартальні ремонти* - проводяться всі роботи, передбачені місячним ремонтом, а також роботи з перевірки і ремонту вузлів, які не входять до вузлів безпеки, роботи з подовження терміну експлуатації обладнання, змашувальні роботи. Після виконання одного з кварталних ремонтів проводиться повний або періодичний технічний огляд ліфта згідно з вимогами ПББЕЛ.

(31) *Капітальний ремонт (КаР)* - виконується після закінчення призначеного терміну експлуатації ліфта (25 років), а також за замовленням власника для відновлення дієздатності ліфта з повною або частковою заміною основних вузлів і деталей.

(32) До капітального ремонту також відносяться:

- роботи з заміни морально застарілих та фізично зношених ліфтів;
- роботи з модернізації ліфтів, які виконуються з метою поліпшення технічних характеристик і естетичного стану ліфтів;
- роботи з заміни і доопрацювання вузлів, електричних схем, які не забезпечують безпечну експлуатацію ліфта згідно з приписами органів Держнаглядохоронпраці України чи заводів-виробників;
- одноразові ремонти ліфтів, які тривалий час не працювали і не обслуговувались.

(33) Після виконання капітального ремонту проводиться повний або частковий технічний огляд ліфта згідно з вимогами ПББЕЛ.

(34) На підставі результатів технічного огляду видається дозвіл на експлуатацію ліфта з записом в паспорт.

(35) Вся інформація про виконаний ремонт на ліфті (вид ремонту, дата виконання, прізвище та підпис виконавця роботи) заносяться виконавцем в журнал технічного огляду, який знаходиться в машинному приміщенні.

(36) Електромеханіки ліфтової аварійної служби (ЛАС) також зобов'язані записувати в цьому журналі дату, перелік виконаних робіт, прізвище та підпис виконавця.

(37) Положенням також передбачено (розділ 3), що для забезпечення безпечної та безперебійної роботи ліфтів система технічного обслуговування та ремонту ліфтів має такі форми технічного обслуговування:

- повне технічне обслуговування;
- часткове технічне обслуговування;
- технічне обслуговування за індивідуальними калькуляціями

(38) Розділом 4 цього Положення визначено загальний порядок формування ціни за технічне обслуговування і ремонт ліфтів

(39) Так, згідно п.4.1. Положення, *ціни на технічне обслуговування і ремонт ліфтів розробляються спеціалізованими організаціями і узгоджуються з замовниками.*

(40) *Спеціалізована організація формує ціни на технічне обслуговування і ремонт ліфтів на підставі чинних нормативних документів, виходячи з витрат на оплату праці, закупівлю чи виготовлення запасних частин, транспорт і обладнання, відрахувань на соціальне страхування та інші державні фонди, накладних витрат, планових накопичень з урахуванням форм технічного обслуговування (п. 4.2).*

(41) Для зручності планування коштів власника та діяльності спеціалізованої організації ціна за технічне обслуговування та ремонт ліфтів визначається як середньомісячна і оплачується замовником щомісячно в однаковому розмірі з оформленням актів виконаних робіт (п.4.3).

(42) Вартість технічного обслуговування за індивідуальними калькуляціями розраховується і залежить від конкретних умов Договору.

(43) Вартість капітального ремонту, пов'язаного з заміною ліфта, його модернізацією, розраховується на підставі проектної та кошторисної документації, розробленої та затвердженої у відповідності з вимогами нормативної документації. В інших випадках складається дефектний акт, згідно з яким розраховується кошторис ремонтних робіт або калькуляція. Після проведення капітального ремонту виконуються пусканалагоджувальні роботи (п. 4.5).

(44) Порядок взаємовідносин між спеціалізованою організацією і власником ліфта визначає розділ 5 Положення.

(45) Згідно п.5.1, взаємовідносини між спеціалізованою організацією і власником ліфта визначаються вимогами ПББЕЛ, цим Положенням та *укладеним Договором*, які регламентують основні обов'язки, права, відповідальність сторін, а також підстави і форми розрахунків за виконані роботи з технічного обслуговування і ремонту ліфтів.

(46) Розрахунки за виконані роботи проводяться щомісяця в установленому законодавством порядку згідно з Договором.

(47) *Власник ліфта* несе відповідальність за збереження ліфтового обладнання і для забезпечення безперебійної та безпечної його експлуатації повинен виконувати такі умови:

- утримувати в належному стані електромережу освітлення підходів до машинного (блочного) приміщення, посадочних площадок, переходів через горище та ін., захисні пристрої до головного рубильника ліфта і нести відповідальність за якість та безперебійність подачі електроенергії до ліфтового обладнання;
- своєчасно виконувати будівельні та ремонтні роботи в шахті, машинному, блочному приміщеннях та ін. відповідно до графіка, узгодженого з спеціалізованою організацією;
- вживати заходів з недопущення в машинні (блочні) приміщення та шахту ліфта сторонніх осіб. За необхідності виконання робіт в зазначених приміщеннях іншими організаціями власник повинен узгодити це з спеціалізованою організацією;
- виконувати в установлені терміни приписи органів Держнаглядохоронпраці та спеціалізованої організації щодо порушень правил експлуатації ліфтів;
- забезпечити експлуатацію ліфтів відповідно до їх призначення і вантажопідйомності.

(48) Відповідно пункту 5.4 Положення, *спеціалізована організація* в разі укладання Договору відповідає за безперебійну і безпечну роботу ліфта і *зобов'язана*:

- всі роботи з технічного обслуговування ліфтів виконувати відповідно до графіка та якісно;

- своєчасно готувати ліфти до чергового технічного огляду, проводити його, поставивши до відома власника та вносити відповідні записи до паспорта ліфта і спеціального журналу;
- брати участь в проведенні планових перевірок ліфтів органами Держнаглядодохоронпраці України;
- брати участь в розборі аварійних ситуацій на ліфтах, пошкоджень ліфтів, що виникли внаслідок актів вандалізму та інших причин;
- виконувати ремонт ліфтів, необхідність якого виникла внаслідок порушень правил користування. Ці роботи виконуються за окрему плату;
- зупиняти роботу ліфта в разі незадовільного технічного стану, грубого порушення пасажирами правил експлуатації та невиконання власником своїх обов'язків.

(49) Механізм встановлення вартості технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації визначено у спеціальному нормативно – правовому акті - Порядку встановлення вартості технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації, затвердженому Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 09.11.2006р. №369, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22.12.2006р. за №.1344/13218 (далі - Порядок).

(50) У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні, зокрема:

- *базова ціна технічного обслуговування ліфта (далі - базова ціна)* - середньомісячна вартість послуг із забезпечення робочого стану та безпечної експлуатації ліфтів у розрахунку на один базовий ліфт;

- *базова ціна технічного обслуговування обладнання системи диспетчеризації* - середньомісячна вартість послуг із забезпечення справного та безпечного стану окремого обладнання системи диспетчеризації, яке підключене до неї, у розрахунку на одиницю обладнання; за базове прийнято обладнання системи диспетчеризації, у якій використовуються релейні комутувальні елементи (реле), наприклад багатопровідні об'єднані диспетчерські системи типу "Комфорт";

- *диспетчерська система зв'язку* – система контролю та управління ліфтовим обладнанням, яка передбачає двосторонній гучномовний зв'язок диспетчера з пасажиром в кабіні ліфта, з мешканцями у під'їздах будинків.

(51) Визначення вартості технічного обслуговування ліфтів регламентовано розділом 2 Порядку.

(52) Пунктом 2.1 передбачено, що *вартість технічного обслуговування ліфтів* у житлових будинках за місяць визначається як добуток від ціни технічного обслуговування базового ліфта на коефіцієнти складності, що враховують кількість поверхів, типи ліфтів, термін експлуатації ліфтів, форми їх обслуговування, умови експлуатації ліфтів, наявність системи диспетчеризації та параметри, наведені в додатках 1-4 до цього Порядку.

(53) Розрахунок базової ціни здійснює спеціалізована ліфтова організація, яка отримала в установленому законодавством порядку дозвіл на виконання робіт з технічного обслуговування ліфтів (пункт 2.4 Порядку).

5. ФАКТИЧНІ ОБСТАВИНИ, ВСТАНОВЛЕНІ У ХОДІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

(54) За набутою у ході дослідження інформацією, територіальним відділенням встановлено, що протягом 2016 – 2017 років у обласному центрі - м. Миколаєві, на ринку послуг з технічного обслуговування та ремонту ліфтів і систем диспетчеризації діяли два суб'єкти господарювання:

1) Колективне підприємство "Миколаївліфт" (код ЄДРПОУ 05472620; юридична адреса: вул. Адмірала Макарова, 7, м. Миколаїв, 54030),

2) Товариство з обмеженою відповідальністю "Центрліфт" (код ЄДРПОУ 39904132; юридична адреса: пров. Корабелів, 2, м. Миколаїв, 54020).

(55) Замовниками послуг даних суб'єктів господарювання виступають житлово-експлуатаційні організації – балансоутримувачі багатоквартирних житлових будинків (ЖЕО), об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), а також підприємства, установи, організації, фізичні особи – підприємці – тобто ті особи, які є власниками, балансоутримувачами ліфтів, і мають потребу в одержанні послуг з технічного обслуговування ліфтів.

(56) Господарсько-правові відносини між цими особами та спеціалізованими організаціями, які надають послуги з технічного обслуговування ліфтів й систем диспетчеризації, засновані на укладених між ними договорах на надання цих послуг.

(57) Кінцевими споживачами відповідних послуг у багатоквартирних житлових будинках є їх мешканці, які користуються ліфтами. Зважаючи на викладений вище правовий механізм ціноутворення на відповідні послуги, який визначено чинним законодавством, мешканці беруть участь у покритті витрат на утримання ліфтів, тобто це кошти, які сплачують мешканці будинку, обладнаного ліфтами, на технічне обслуговування та експлуатацію ліфтів, за електроенергію, що використовується ліфтами.

(58) Виконавчим комітетом Миколаївської міської ради 13.02.2017 прийнято рішення за № 138 „Про встановлення побудинкових тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій у м. Миколаєві”. Даним рішенням встановлено структуру тарифів, періодичність та строки надання цих послуг відповідно до поверховості та технічного оснащення будинків (будинки з ліфтами, ін.). Згідно цього рішення виконком, *технічне обслуговування ліфтів включено до структури тарифу на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій (п. 3 Структури), з періодичністю та строками надання послуг – „постійно”*. Нормативне обґрунтування - Положення про систему технічного обслуговування та ремонту ліфтів в Україні, затверджене наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 10.04.2000 р. N 73.

(59) Відділенням встановлено, що виконавчим комітетом Миколаївської міської ради було прийнято рішення від 22.07.2016р. № 683 „Про впорядкування тарифів на послуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації по м. Миколаєву”.

(60) Даним рішенням виконком визначив та встановив єдину для суб'єктів господарювання, що мають ліцензії для надання послуг з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації по м. Миколаєву,

одну базову ціну з технічного обслуговування ліфта (800,55 грн. в місяць без ПДВ),

одну – середню вартість послуг з технічного обслуговування ліфтів для багатоповерхових будинків комунальної власності (0,56 грн./кв. (1038,43 грн. за ліфт),

а також одну – середню собівартість послуг з технічного обслуговування систем диспетчеризації (147,69 грн. без ПДВ),

та одну середню вартість цих же послуг (техобслуговування систем диспетчеризації) для усіх суб'єктів господарювання – їх надавачів по м. Миколаєву, що диференційована лише по групам споживачів (населення, бюджетні організації, інші споживачі). Так, зокрема, для мешканців (населення) багатоповерхових будинків – 186,10 грн. (для мешканців будинків комунальної власності в розмірі 0,09 грн./кв.м). Для бюджетних організацій – 198,5 грн., для інших споживачів – 205,58 грн.

(61) Слід відзначити, що технічне обслуговування ліфтів віднесено до робіт з підвищеної небезпеки, тому потребує одержання суб'єктом господарювання, що планує їх виконувати, такого документу дозвільного характеру, як Дозвіл, що видається територіальним органом Держпраці України, зокрема, Управлінням Держпраці у Миколаївській області. Згідно такого акту, дозволяється певному суб'єкту

господарювання виконувати монтаж, демонтаж, налагодження, ремонт, технічне обслуговування, реконструкцію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, а саме – ліфтів, за умови додержання вимог законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки. Дозволи мають певні терміни дії, прямо вказані у них, але, за їх змістом, не містять будь-яких обмежень щодо території, на якій має право виконувати роботи підвищеної небезпеки суб'єкт господарювання, що одержав такий дозвіл (область, місто, ін.).

(62) Таким чином, виходячи з рішення виконкому міськради від 22.07.2016р. № 683, **усі суб'єкти господарювання**, що надають (чи надаватимуть у майбутньому) послуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації у територіальних межах міста Миколаєва, **мають реалізовувати їх за однаковою ціною (вартістю).**

(63) Такий підхід органу місцевого самоврядування не ґрунтується на законодавстві, не сприяє розвитку конкурентних відносин на ринку надання відповідних послуг, а, навпаки - *може призвести до обмеження конкуренції на цьому ринку.*

(64) Наведене впливає з наступного.

(65) Стаття 1 Закону України „Про захист економічної конкуренції” визначає *конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.*

(66) **Ціна є важелем економічного керування та конкурентної боротьби.** Значення ціни товару обумовлено, насамперед, тим, що за її допомогою суб'єкт господарювання може донести до споживача цінність (корисність) своєї продукції (робіт, послуг). Проводячи певну *власну політику в області ціноутворення*, підприємство має можливість активно впливати як на обсяг продажів, так і на величину отриманих прибутків. *За допомогою цін* господарюючий суб'єкт може завоювати ту чи іншу частку ринку і одержати більший прибуток. *Саме конкуренція є найбільш ефективним регулятором встановлення цін на ринку*

(67) Зміст цінової конкуренції полягає у тому, що *продавці можуть пропонувати свій товар чи послугу за ціною нижчою, ніж у конкуруючих підприємств.* А ціна, в свою чергу, є *найважливішою ланкою ринкового механізму.*

(68) Конкуренція змушує товаровиробників знижувати власні (індивідуальні) виробничі витрати, що вимагає від підприємства постійного вдосконалення технічної бази виробництва, знаходження шляхів економії сировини, матеріалів, паливно-енергетичних ресурсів, робочого часу. Конкуренція стимулює підвищення якості продукції та послуг.

(69) Важливою ознакою відносин між суб'єктами господарювання та споживачами у сфері дії Закону України „Про захист економічної конкуренції” є те, що, з огляду на умови конкуренції, споживачі розглядаються як суспільно-економічна категорія, яка є конкурентним фактором для виробників, продавців товарів та послуг.

(70) Встановивши своїм рішенням одну вартість послуги для усіх її продавців (надавачів), виконком фактично знівельовав цінову конкуренцію між ними, обмежив навіть можливість та умови для конкурентного змагання між ними з використанням такої суттєвої економічної категорії, як ціна товару (послуги). Отже, за таких умов добросовісна („чесна”, „здорова”) конкуренція між учасниками ринку не матиме належного підґрунтя, а навпаки - може спонукати підприємців, що діють на відповідному ринку, до нечесних, неправомірних засобів конкурентної боротьби між собою або ж до антиконкурентних узгоджених дій між собою („змов”), що можуть бути направлені, зокрема, на встановлення цін, на розподіл ринку за територіальним принципом, обсягом реалізації товару (послуг) чи колом покупців, ін.

(71) Вчинення таких антиконкурентних узгоджених дій забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом (частина 4 статті 6 Закону України „Про захист економічної конкуренції“).

(72) Наразі у провадженні адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення АМК України перебуває справа № 1-26.206/63-2017, яка була розпочата відносно КП „Миколаївліфт” та ТОВ „Центрліфт” за ознаками вчинення ними порушення, передбаченого пунктом 1 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 6 Закону України „Про захист економічної конкуренції” – антиконкурентні узгоджені дії, які стосуються встановлення цін.

(73) У ході здійснення територіальним відділенням процедурних дій у справі № 1-26.206/63-2017, а саме - одержання пояснень від представників ряду ОСББ міста, виявлено факти¹, коли при бажанні ОСББ укласти договір на технічне обслуговування ліфтів з одним, певно визначеним суб’єктом господарювання (один із відповідачів у справі), його представник повідомив, що у цьому районі міста дане підприємство більше не працює, а на цій території послуги наразі надає інший суб’єкт господарювання (другий відповідач у справі), до якого й слід звернутися з питання укладення відповідного договору. Також уповноважений представник одієї з ЖЕО м. Миколаєва, що є балансоутримувачем ліфтів, при наданні відділенню пояснень у справі № 1-26.206/63-2017 зауважив наступне. Оскільки ціна на послуги у обох суб’єктів господарювання, які діють у м. Миколаєві – КП „Миколаївліфт” та ТОВ „Центрліфт”, одна (однакова), а склад робіт, що входять до послуги з технічного обслуговування ліфтів, теж не відрізняється, бо регламентований законодавчо (Положенням, про яке згадується вище), то, за таких обставин, вбачати будь-які переваги одного підприємства перед іншим при виборі споживачем контрагента по договору на техобслуговування ліфтів – немає сенсу. Представники деяких інших ЖЕО міста² на питання, чому ними було прийнято рішення змінити надавача послуг з технічного обслуговування ліфтів (з КП „Миколаївліфт” на ТОВ „Центрліфт”, які переваги їх привабили, вказали, що це відбулося за усною рекомендацією керівництва Департаменту ЖКГ Миколаївської міської ради.

(74) Наведене свідчить, що, погодивши свою ринкову поведінку шляхом розроблення та застосування однієї, однакової ціни на послуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації у м. Миколаєві, відповідачі у справі № 1-26.206/63-2017 фактично не конкурують між собою, не змагаються завдяки власним досягненням, у тому числі шляхом пропозиції більш низької ціни споживачеві, як то має бути за умов належної конкуренції на ринку. Натомість, учасники ринку задіюють, використовують інші фактори та чинники, які аж ніяк не можна віднести до елементів добросовісної конкурентної боротьби. При цьому вони **спираються на рішення виконкому від 22.07.2016р. № 683 „Про впорядкування тарифів на послуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації по м. Миколаєву”**.

(75) На вимогу територіального відділення від 22.08.2017 № 1-292/50-1185 пояснити та обґрунтувати, яким чином за таких умов, коли зазначені суб’єкти господарювання реалізують свій товар (послуги) за однією ціною (як то передбачено рішенням міськвиконкому), Виконком забезпечує розвиток та сприяння конкуренції між ними, як це вимагається нормативними приписами статті 4 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, виконавчий комітет у своїй відповіді від 08.09.2017 № 10031/020201-02/14/17 жодних пояснень не надав, обмежившись загальними посиланнями на те, що являє собою послуга з технічного обслуговування ліфтів та надання її на підставі договорів між ЖЕО та підприємством, яке має відповідну ліцензію.

(73) Тобто про власну роль як органу місцевого самоврядування у процесі *розвитку конкуренції* на ринку вищезазначених послуг - виконком від надання вичерпної відповіді ухилився.

¹ Інформація з обмеженим доступом

² Інформація з обмеженим доступом

(74) Натомість, у своїй відповіді на адресу відділення міськвиконком зазначає, що розрахунки діючих тарифів на вищезазначені послуги виконано суб'єктами господарювання – надавачами послуг (КП „Миколаївліфт” та ТОВ „Центрліфт”) відповідно до Порядку встановлення вартості технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації, затвердженого наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 09.11.2006 № 369. А при встановленні *середньої вартості* технічного обслуговування ліфтів (1038,43 грн.) до розрахунку було взято вартість всіх ліфтів будинків комунальної власності та поділено на кількість ліфтів. Для встановлення ж середньої вартості за 1 кв. м площі – 0,56 грн., суму за технічне обслуговування ліфтів поділено на площу будинків за винятком першого поверху. Навівши такий механізм визначення так званої середньої ціни, виконком зауважує, що у разі, якщо у поряд розташованих будинках буде значно відрізняться ціна на відповідну послугу – „буде непорозуміння серед населення”, бо кожен ліфт виконує одну і ту ж функцію – підняття або опускання людей.

(75) Слід відзначити, що у листі Виконкому від 30.06.2017р. № 7333/02.02.01-02/14 на запит територіального відділення вказано (по пункту 2.1 відповіді), що для запобігання соціальної напруги було запропоновано для будинків комунальної власності встановити середню вартість з технічного обслуговування ліфтів у розмірі 1038,43 грн., що складає 0,56 грн./кв.м.

(76) Дослідженням матеріалів, які представлялися виконкому на погодження від підприємств КП „Миколаївліфт” та ТОВ „Центрліфт”, з'ясовано наступне.

(77) У відповіді від 15.11.2017 № 14952/07.02.07-02/14/17 на вимогу територіального відділення від 27.10.2017 № 1-292/52-1491 виконком стверджує, що його рішення від 22.07.2016р. № 683 приймалося на підставі пакетів документів з підтвердженням розрахунку вартості базової ціни з технічного обслуговування ліфтів по кожному із суб'єктів господарювання; за результатами перевірки відділом цін та цінової політики управління економіки та інвестицій міськради надавалися доповідні записки на ім'я заступника міського голови та директора департаменту ЖКГ, по резолюціях яких було підготовлено відповідні проекти рішень та запропоновано для розгляду на засіданнях виконавчого комітету.

(78) У якості письмових доказів проведеної підрозділами та посадовими особами виконкому роботи з вивчення та аналізу поданих суб'єктами господарювання матеріалів виконком надав до відділення такі документи:

1) документ за № 82-07.14-вх. від **30.07.2014** за підписом начальника відділу цін та цінової політики управління економіки та інвестицій Миколаївської міської ради Боличевської О. – на ім'я заступника міського голови Гайдаржи В., щодо результатів перевірки розрахунків вартості послуг з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації, які надаються споживачам м. Миколаєва КП „Миколаївліфт”. У ньому, зокрема, вказується, що по результатах розрахунків вартість послуг з технічного обслуговування ліфтів для населення **коливається від 502 грн. до 1667,06 грн.**, також виникають ситуації, коли в одному будинку в різних під'їздах вартість послуг різна. Для запобігання соціальної несправедливості, пропонується для будинків комунальної власності встановити середню вартість з технічного обслуговування ліфтів у розмірі 1060,74 грн., що складає 0,57 грн./кв.м. Аналогічна ситуація, зазначається у цьому ж документі (доповідній записці), виникає і з вартістю послуг з технічного обслуговування систем диспетчеризації, в залежності від типу системи вартість **коливається від 136,89 грн. до 445,31 грн.** Пропонується встановити середню вартість послуги з застосуванням різного рівня рентабельності залежно від типу споживача: для населення – 5%, для бюджетних організацій – 12%, для інших споживачів – 16%. Запропонована вартість послуг може застосовуватися для населення після перегляду вартості послуг утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, для інших споживачів – з часу переукладення договорів. На даному документі – резолюція заступника міського голови

від **04.08.2014** „...до подальшої роботи згідно з чинним законодавством”. Слід відзначити, що 02.12.2014 міськвиконком прийняв рішення № 1156, яким були встановлені тарифи на відповідні послуги для КП „Миколаївліфт” (на той час – один продавець цих послуг, який діяв у м. Миколаєві), що, за інформацією виконкому (лист від 06.06.2018 на вимогу відділення від 17.05.2018 № 1-292/52-422), застосовувалися КП „Миколаївліфт” лише по категоріях споживачів „бюджетні установи” та „госпрозрахункові підприємства”, для населення тарифи по даному рішенню не застосовувалися; протягом 2016-2016 років КП „Миколаївліфт” не зверталося до виконкому з питання перегляду тарифів, й вартість послуг, що встановлені рішенням від 22.07.2016 № 683, аналогічна з попереднім рішенням № 1156;

2) документ за № 69 вх. 07.16-П від **12.07.2016** за підписом начальника відділу цін та цінової політики управління економіки та інвестицій Миколаївської міської ради Боличевської О. – на ім'я директора департаменту ЖКГ ММР Палька А., щодо перевірки розрахункових матеріалів вартості послуг з технічного обслуговування ліфтів, представлених ТОВ „Центр ліфт” листом від 01.07.**2016** № 61. У ньому, зокрема, вказується, що по наданим підприємством розрахункам планові витрати на 1 базовий ліфт на місяць складають 800,55 грн. ...”Також повідомляю, що рішенням виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 02.12.2014 № 1156 встановлено тарифи для КП „Миколаївліфт”. **По результатах розрахунків вартість базової ціни ліфтів співпадають по двох підприємствах**” (мовою тексту). Далі зазначається, так само як і в попередньому листі за підписом Боличевської О. стосовно аналізу розрахунків КП „Миколаївліфт”, що по результатах розрахунків - зроблених вже ТОВ „Центр ліфт”, вартість послуг з технічного обслуговування ліфтів для населення *коливається від 502 грн. до 1667,06 грн.*, також виникають ситуації, коли в одному будинку в різних під'їздах вартість послуг різна. *Для запобігання соціальної несправедливості, пропонується для будинків комунальної власності встановити середню вартість з технічного обслуговування ліфтів у розмірі 1038,43 грн., що складає 0,56 грн./кв.м.* Аналогічна ситуація, зазначається у цьому ж документі, виникає і з вартістю послуг з технічного обслуговування систем диспетчеризації, в залежності від типу системи вартість *коливається від 136,89 грн. до 445,31 грн.* Пропонується встановити середню вартість послуги з застосування різного рівня рентабельності залежно від типу споживача: для населення – 5%, для бюджетних організацій – 12%, для інших споживачів – 16%. Запропонована вартість послуг може застосовуватися для населення після перегляду вартості послуг утримання будинків і споруд та при будинкових територій, для інших споживачів – з часу переукладення договорів. На даному документі – резолюція директора департаменту ЖКГ ММР - „...до подальшої роботи, підготовка проекту рішення МВК згідно пропозиції”.

(79) У ході розгляду справи відділенням було витребувано у відповідача пакети документів з розрахунками тарифів по зверненням до виконкому обох підприємств – КП „Миколаївліфт” (як з'ясувалося, це мало місце ще у 2014 році), так і ТОВ „Центрліфт” (два роки поспіль, у 2016 році, коли дане Товариство розпочало діяльність з надання відповідних послуг у територіальних межах міста Миколаєва). Одержані Калькуляції (розрахунки) середньомісячної базової ціни на технічне обслуговування та ремонт пасажирського ліфта з розсувними дверима на 9 зупинок, швидкістю руху до 1 м/сек, вантажопідйомністю до 400 кг – містять дещо різні числові показники вихідних даних по статтям витрат (виробнича собівартість, прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, адміністративні витрати), однак виведений із розрахунків результат – „разом витрат”, - **у обох однаковий: 800,55 грн.**

(80) Проте таке „співпадіння” може бути штучно створеним, зважаючи на позицію органу місцевого самоврядування, викладену ще у 2014 році, при аналізі матеріалів від КП „Миколаївліфт”, тобто задовго до виходу на ринок нового учасника (гравця) – ТОВ „Центрліфт” (дата первинної державної реєстрації якого - 21.07.2015). Як вбачається із зібраних у ході розгляду справи матеріалів, ця позиція полягає у

необхідності, на думку виконкому, „усереднити” вартість послуги, з метою „запобігання соціальної несправедливості”. На цьому виконком неодноразово наголошував у своїх відповідях на вимоги відділення, доводячи правильність своєї позиції.

(81) З цього приводу варто зауважити, що об’єктивно існує проблема балансу між суспільним інтересом захисту економічної конкуренції та іншими завданнями державної соціальної економічної політики. Втручання у ринки інколи може мати на меті захист інтересів громадян. Однак в Законі України „Про захист економічної конкуренції” проблема балансу суспільних інтересів при прийнятті рішень органами державної влади та органами місцевого самоврядування вирішується через специфічне визначення кола суб’єктів правопорушень, передбачених статтями 15, 16, 17 цього Закону, а саме: органів влади, місцевого самоврядування, адміністративно-господарського управління та контролю. Як випливає із визначення цих понять, наведеного в абзацах 7 та 9, до органів влади у значенні цього Закону не відносяться Верховна Рада України, Президент України та Кабінет Міністрів України. Таким чином, ці органи влади, що мають конституційні повноваження, не можуть бути суб’єктами правопорушень, передбачених статтями 15 – 17 Закону України „Про захист економічної конкуренції”. Рішення, які призводять чи можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, але при цьому мають пріоритет перед конкуренцією як суспільною цінністю з погляду інших інтересів суспільства, можуть запроваджуватися лише законами, актами Президента та Кабінету Міністрів України. Цей підхід кореспондується із частиною 3 статті 10 вказаного Закону, згідно з якою Кабінет Міністрів України може надати дозвіл на узгоджені дії суб’єктів господарювання, які призводять до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції на ринку, але позитивний ефект для суспільних інтересів переважає негативні наслідки обмеження конкуренції.

(82) Проведенням у справі № 1-26.215/55-2017 територіальним відділенням встановлено, що наприкінці 2017 року (з листопада місяця) у м. Миколаєві розпочав вступати на ринок з технічного обслуговування ліфтів новий учасник – **ТОВ „ЄвроЛіфт”** (код ЄДРПОУ 38622440, місцезнаходження юридичної особи за даними ЄДРПОУ – 54017, м. Миколаїв, вул. Адмірала Макарова, 7). Даний суб’єкт господарювання має Дозвіл № 174.16.48, виданий 24.06.2016 Управлінням Держпраці у Миколаївській області, з терміном дії до 24.06.2021, на виконання робіт підвищеної небезпеки - монтаж, демонтаж, налагодження, ремонт, технічне обслуговування, реконструкцію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, а саме – ліфтів, за умови додержання вимог законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки.

(83) Так, ТОВ „ЄвроЛіфт” звернулося до Департаменту ЖКГ Миколаївської міської ради листом від 19.12.2017 № 19/12-03 з проханням розглянути виконані ним розрахунки вартості технічного обслуговування ліфтів та затвердити відповідні тарифи. До листа було додано комплект відповідних документів з розрахунками. А в тексті самого листа вказано, що підприємство підписало попередній договір з ТОВ „ЖЕК „Забота”, ведуться переговори з МКП ММР „Південь”, ТОВ „Центральний 1”, ТОВ „Соляні”, а також ОСББ м. Миколаєва.

(84) Згідно предмету Попереднього договору за № 1 від 28.11.2017, укладеного між ТОВ „ЄвроЛіфт” та ТОВ „ЖЕК „Забота” (додано до звернення на адресу Департаменту ЖКГ), ТОВ „ЄвроЛіфт” зобов’язаний підготувати договір з надання послуг з технічного обслуговування ліфтів, а ТОВ „ЖЕК „Забота” зобов’язується підписати його протягом 20 календарних днів з моменту виконання ТОВ „ЄвроЛіфт” своїх обов’язків по даному договору та після розірвання договору на технічне обслуговування ліфтів та диспетчерських систем зв’язку з КП „Миколаївліфт”, оформленого додатковою угодою. При цьому, до обов’язків ТОВ „ЄвроЛіфт”, згідно пункту 2 Попереднього договору, віднесено надання іншій стороні договору - ТОВ „ЖЕК „Забота”, дозвільних документів на виконання робіт підвищеної небезпеки, посвідчень працівників, що будуть виконувати роботи з техобслуговування ліфтів, переліку електромеханіків та ряду інших документів,

до яких, у тому числі, підпункт 2.3.9 Попереднього договору відносить також копію рішення виконавчого комітету Миколаївської міської ради, згідно якого **впорядкована оплата за послуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації по м. Миколаєву саме для підприємства ТОВ „ЄвроЛіфт”**. **Вартість послуг з технічного обслуговування ліфтів для багатоповерхових будинків комунальної власності не повинна перевищувати вартість, затверджену рішенням виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 22.07.2016 № 638** (пп.2.3.9 Попереднього договору).

(85) У ході розгляду справи територіальне відділення вимогою від 06.02.2018 № 1-292/52-12 запитувало у міськвиконкому обґрунтовані пояснення стосовно можливості поширення на господарську діяльність ТОВ „Євро Ліфт” дії рішення виконкому від 22.07.2016 № 638, а саме - чи підлягають застосуванню даним суб'єктом господарювання ті положення цього рішення, яким виконком встановив для суб'єктів господарювання, які мають ліцензії для надання послуг з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації по м. Миколаєву, зокрема:

- вартість базової ціни з технічного обслуговування одного ліфта;
- середню вартість послуг з технічного обслуговування ліфтів для багатоповерхових будинків комунальної власності.

- середню собівартість послуг з технічного обслуговування систем диспетчеризації незалежно від типу системи.

(86) Також вимагалось представити відділенню інформацію, чи надавало підприємство „Євроліфт” до виконкому для розгляду, перевірки власні економічні розрахунки на свої послуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації, і якщо так - надати повний пакет відповідних документів з даного питання від цього суб'єкта господарювання, а також документи, які оформлювалися виконкомом за результатами їх розгляду у структурних підрозділах чи посадовими особами виконкому.

(87) На цю вимогу міськвиконком листом від 13.02.2018 № 1190/020201-02/14/18 надав наступні відомості. За результатами розгляду звернення ТОВ „Євро Ліфт”, що надійшло у грудні 2017 року, з доданими до нього документами та розрахунками вартості послуг технічного обслуговування ліфтів – відділом цін та цінової політики управління з розвитку споживчого ринку департаменту економічного розвитку Миколаївської міської ради було підготовлено відповідний проект рішення, однак питання було знято з розгляду виконкому до одержання правового висновку від юридичного департаменту міськради щодо поширення положень раніше прийнятого та наразі чинного рішення виконкому 22.07.2016 № 638 на господарську діяльність ТОВ „Євро Ліфт”. Також до своєї відповіді на адресу територіального відділення міськвиконком надав копії документів, що надійшли до нього від ТОВ „Євро Ліфт”, а також підготовлений проект рішення виконкому, про який згадується вище.

(88) Із розрахунку вартості технічного обслуговування одного базового ліфта, виконаного ТОВ „Євро Ліфт”, вбачається, що собівартість цієї послуги у ТОВ „Євро Ліфт” становить **843,58 грн**. Тобто вона відрізняється від вартості даної послуги у вже діючих на ринку у м. Миколаєві суб'єктів господарювання (КП „Миколаївліфт” та ТОВ „Центрліфт”), у яких вона складає однакову суму – **800,55 грн**. За розрахунком вартості робіт по обслуговуванню систем диспетчеризації вона складає 124,37 грн., на 1 кв. м – 0,078 грн./кв. м.

(89) Як з'ясовано у справі, КП „Миколаївліфт” (починаючи з 2015 року) та ТОВ „Центрліфт” (з 2016 року) не зверталися до виконкому з новими розрахунками, з метою перегляду тарифів, установлених на відповідні послуги рішенням виконкому.

(90) Додатково до своєї відповіді від 13.02.2018, а саме – листом від 20.02.2018 № 1199/02.02.01-02/14/18, міськвиконком надав до відділення таку інформацію. Враховуючи висновки юридичного департаменту міськради, виконком вказує, що рішення від 22.07.2016 № 638 „Про впорядкування тарифів на послуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації по м. Миколаєву” є чинним і **розповсюджує свою дію на**

всіх суб'єктів господарювання, які мають ліцензії для надання відповідних послуг по місту Миколаєву.

(91) Тобто, приймаючи до уваги такий висновок виконкому, ТОВ „Євроліфт” (як і будь-який інший потенційний учасник відповідного ринку) теж має керуватися даним рішенням виконкому і застосовувати не власні ціни на свої послуги, а ті ціни, які були визначені даним рішенням для інших суб'єктів господарювання, по їх розрахунках (у даному випадку це були підприємства КП „Миколаївліфт”, ТОВ „Центрліфт”), - незважаючи на власні розрахунки вартості своїх послуг з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації, які фактично можуть відрізнятися, або ж штучно підводитиме відповідні показники у своїх розрахунках під остаточний результат, з тим, щоб його ціни „співпали” з цінами інших учасників ринку.

(92) На питання територіального відділення, адресоване відповідачеві у вимозі від 17.05.2018 № 1-292/52-422, щодо того, за якими саме тарифами ТОВ „Євроліфт” реалізує свої послуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації, та правової підстави застосування ним цих тарифів, виконком у своїй відповіді відділенню, викладеній у листі від 06.06.2018 № 6209/02.02.01-02/14/18 вказав, що ТОВ „Євроліфт” повинен реалізовувати свої послуги за тарифами, встановленими рішенням виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 22.07.2016 № 683 „Про впорядкування оплати за пслуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації по м. Миколаєву”. У своїй відповіді від 25.07.2018 № 8992/020201-02/14/10 на вимогу територіального відділення від 16.07.2018 № 1-292/52-652 виконком також вказав, що, за наявною у нього станом на 06.06.2018 інформацією, ТОВ „Євроліфт” надає послугу з технічного обслуговування ліфтів ТОВ „Соляні” та ТОВ „ЖЕК „Забота”.

(93) Отже, внаслідок дій виконкому *порушується основоположний принцип самостійності підприємств у здійсненні господарської діяльності*, задекларований, зокрема, у статті 42 Господарського кодексу України (ГКУ), яка визначає, що підприємництво - це **самостійна**, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку. Відповідно до положень статті 44 ГКУ, **підприємництво здійснюється на основі**, зокрема, **самостійного** формування підприємцем програми діяльності, вибору постачальників і споживачів продукції, що виробляється, залучення матеріально-технічних, фінансових та інших видів ресурсів, використання яких не обмежено законом, **встановлення цін на продукцію та послуги** відповідно до закону; **комерційного розрахунку та власного комерційного ризику**.

(94) До того ж, встановлення однакових цін на аналогічні послуги для різних суб'єктів господарювання, що надають їх у м. Миколаєві, не може бути віднесено до засобу державного регулювання цін, перелік та правовий механізм застосування яких чітко визначено Законом України „Про ціни та ціноутворення”.

(95) Як вказано вище, з метою всебічного, комплексного та об'єктивного розгляду даної справи, встановлення усіх обставин, які мають значення для неї, територіальне відділення детально запитувало відповідача щодо його власної ролі, як органу місцевого самоврядування, у процесі розвитку конкуренції на вказаному вище ринку, та конкурентних відносин між суб'єктами господарювання, які фактично діють на ньому, у місті Миколаєві. Так, зокрема, у вимозі від 17.05.2018 № 1-292/52-422 були запитані пояснення, чи існує, на думку виконкому, конкуренція на ринку послуг з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації, у територіальних межах м. Миколаєва, між трьома суб'єктами господарювання, які діють наразі на цьому ринку – КП „Миколаївліфт”, ТОВ „Центрліфт”, ТОВ „Євро ліфт”; у чому саме вона проявляється з боку зазначених вище суб'єктів господарювання відносно один одного, за якими критеріями, параметрами, показниками вони конкурують (змагаються) між собою фактично; яким чином забезпечується у місті Миколаєві розвиток конкуренції на ринку послуг з технічного

обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації, зважаючи на те, що рішенням виконкому Миколаївської міської ради від 22.07.2016 № 683 встановлена одна для всіх суб'єктів господарювання, що їх надають, ціна на вказані послуги; обґрунтування, за якими параметрами вказані вище суб'єкти господарювання мають (можуть) змагатися за собою, окрім пропозиції більш низької ціни на свої послуги, зважаючи на те, що, склад робіт, які входять до послуги з технічного обслуговування ліфтів, теж не відрізняється, бо регламентований законодавчо - Положенням про систему технічного обслуговування та ремонту ліфтів в Україні, затвердженим наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 10.04.2000 р. N 73.

(96) Однак на поставлені питання, перелічені вище, міськвиконком не надав ґрунтовних та вичерпних відповідей, а обмежився твердженням, що конкуренція існує за рахунок якості надання послуг. Що ж до пояснень та аргументів на коло окреслених питань – зазначив, що при підготовці відповідей можливий „суб'єктивізм” посадової особи виконкому, яка є виконавцем відповіді, тому за основу слід приймати саме рішення виконкому, у яких може проявлятися висловлення думки цього органу.

(97) Таким чином, відповідач не навів переконливих доводів щодо вжиття ним, як органом місцевого самоврядування, заходів, спрямованих на сприяння розвитку конкуренції на ринку послуг з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації у м. Миколаєві.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ ТА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

(98) Основи правового фундаменту захисту економічної конкуренції в Україні закладено положеннями Конституції України. Так, статтею 42 Конституції проголошується, що держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності; **не допускається неправомірне обмеження конкуренції.**

(99) Відповідно до статті 1 Закону України „Про Антимонопольний комітет України”, метою діяльності Комітету, як державного органу, є **забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності.**

(100) За приписами статті 2 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, цей Закон застосовується **до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію** на території України.

(101) В свою чергу, стаття 1 даного Закону визначає **конкуренцію** як **змагання між суб'єктами господарювання**, з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

(102) Згідно статті 4 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, державна політика **у сфері розвитку економічної конкуренції** та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, **здійснюється** органами державної влади, **органами місцевого самоврядування** та органами адміністративно-господарського управління та контролю. Суб'єкти господарювання, органи влади, **органи місцевого самоврядування**, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю **зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.** Державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюються органами Антимонопольного комітету України. Органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського

управління та контролю зобов'язані сприяти Антимонопольному комітету України у здійсненні його повноважень у сфері підтримки й захисту економічної конкуренції, обмеження монополізму та контролю за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції.

(103) За визначенням частини першої статті 15 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, **антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів** (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), **які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.**

(104) Частина третя цієї ж статті регламентує, що вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю **забороняється** і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(105) Пункт 3 статті 50 даного Закону відносить антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування до порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

(106) Таким чином, з огляду на встановлені обставини справи, та зважаючи на приписи чинного законодавства,

дії виконавчого комітету Миколаївської міської ради (54027, Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 20, код ЄДРПОУ 04056612), які полягають у прийнятті такого рішення (від 22.07.2016 № 638 „Про впорядкування тарифів на послуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації по м. Миколаєву”), яким встановлена для усіх суб'єктів господарювання, що мають документи дозвільного характеру для надання послуг з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації та надають їх у м. Миколаєві, одна базова ціна з технічного обслуговування ліфта, одна – середня вартість послуг з технічного обслуговування ліфтів для багатопверхових будинків комунальної власності, а також одна – середня собівартість послуг з технічного обслуговування систем диспетчеризації та одна середня вартість цих же послуг для усіх суб'єктів господарювання – їх надавачів, що диференційована лише по групам споживачів (населення, бюджетні організації, інші споживачі), що не сприяє розвитку конкурентних відносин на ринку надання послуг з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації та, навпаки, може призвести до обмеження конкуренції на цьому ринку,

є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - антиконкурентні дії органу місцевого самоврядування шляхом прийняття рішення, яке може призвести до обмеження конкуренції.

(107) На подання з попередніми висновками у даній справі від 06.05.2018 № 1-06/76-пв, одержане відповідачем 13.06.2018 згідно рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення, ним не було надано до Відділення будь-яких пояснень, доводів, заперечень тощо.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтею 12-1, 14 Закону України „Про Антимонопольний комітет України”, статтею 48 Закону України „Про захист економічної конкуренції”, пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного Комітету України

від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482, зі змінами та доповненнями, пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 №90/299, (із змінами), адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

1. Визнати дії виконавчого комітету Миколаївської міської ради (54027, Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 20, код ЄДРПОУ 04056612), які полягають у прийнятті такого рішення (від 22.07.2016 № 638 „Про впорядкування тарифів на послуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації по м. Миколаєву”), яким встановлена для усіх суб’єктів господарювання, що мають документи дозвільного характеру для надання послуг з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації та надають їх у м. Миколаєві, одна базова ціна з технічного обслуговування ліфта, одна – середня вартість послуг з технічного обслуговування ліфтів для багатопверхових будинків комунальної власності, а також одна – середня собівартість послуг з технічного обслуговування систем диспетчеризації та одна середня вартість цих же послуг для усіх суб’єктів господарювання – їх надавачів, що диференційована лише по групам споживачів (населення, бюджетні організації, інші споживачі), що не сприяє розвитку конкурентних відносин на ринку надання послуг з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації та, навпаки, може призвести до обмеження конкуренції на цьому ринку,

порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - антиконкурентні дії органу місцевого самоврядування шляхом прийняття рішення, яке може призвести до обмеження конкуренції.

2. Зобов’язати виконавчий комітет Миколаївської міської ради припинити порушення, вказане у пункті 1 резолютивної частини цього рішення, шляхом перегляду власного рішення від 22.07.2016 № 638, з метою приведення його положень у відповідність до вимог законодавства про захист економічної конкуренції, та забезпечення можливості цінової конкуренції між суб’єктами господарювання, які надають (чи надаватимуть) послуги з технічного обслуговування ліфтів та систем диспетчеризації

Рішення може бути оскаржено до господарського суду Миколаївській області у двомісячний строк з дня його одержання.

**Голова адміністративної колегії
Миколаївського обласного
територіального відділення
Антимонопольного комітету України**

В. Харченко

